



B9-0143/2020

14.4.2020

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį

dėl ES suderintų veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais
(2020/2616(RSP))

Dacian Cioloș
RENEW frakcijos vardu

Europos Parlamento rezoliucija dėl ES suderintų veiksmų kovojant su COVID-19 pandemija ir jos padariniais (2020/2616(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 132 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi viruso plitimas daro poveikį kiekvieno Europos gyventojų kasdieniam gyvenimui ir yra išbandymas mums, kaip Sąjungai;
- B. kadangi sveikatos priežiūra visų pirma yra nacionalinės kompetencijos sritis, taigi ES gali padėti koordinuoti valstybių narių veiksmus, tačiau negali veikti savo nuožiūra;
- C. kadangi sustojo ekonomika, ir šio sutrikimo atgarsiai Europos gyventojams, verslo įmonėms, darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims bus katastrofiškai ir neišmatuojami;
- D. kadangi pagal Sutartis solidarumas yra ne galimybė, o prievolė;
- E. kadangi tai yra tiesos momentas Europos Sąjungai, nulemsiantis jos likimą;
 1. reiškia gilų liūdesį dėl prarastų gyvybių ir žmogiškosios tragedijos, kurią pandemija sukėlė europiečiams, jų šeimoms ir viso pasaulio gyventojams, ir reiškia užuojautą visiems, kurie prarado artimuosius; reiškia nuoširdžią užuojautą sergantiesiems ir linki jiems greitai pasveikti;
 2. dėkoja visiems, dirbantiems priešakinėse kovos su pandemija gretose, pvz., gydytojams ir slaugytojams; reiškia nuoširdžią padėką visiems bevardžiams didvyriams, kurie atlieka pagrindines funkcijas, pvz., dirba mažmeninės prekybos maisto produktais ir jų pristatymo, švietimo, žemės ūkio, transporto ir atliekų surinkimo srityse, kad būtų išsaugotas viešasis gyvenimas ir paslaugos ir užtikrinta prieiga prie pagrindinių prekių; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti saugias darbo sąlygas visiems priešakinėse kovos su šia epidemija gretose dirbantiems darbuotojams, ypač tiesiogiai su sergančiais susiduriantiems medicinos darbuotojams, įgyvendinant tinkamas ir suderintas nacionalines priemones, įskaitant aprūpinimą pakankamomis asmeninėmis apsaugos priemonėmis (AAP); ragina Europos Komisiją prižiūrėti šių priemonių įgyvendinimą;
 3. reiškia solidarumą su labiausiai nuo viruso nukentėjusiomis valstybėmis narėmis ir su visomis kitomis šalimis, kurios susiduria su pandemijos padariniais; reiškia nuoširdžiausią solidarumą su tais, kurie prarado darbą ir kurių profesinis gyvenimas dėl pandemijos sutriko; pabrėžia, kad ES nepaliks nė vienos valstybės vienos;
 4. yra susirūpinęs dėl to, kad ES iš pradžių nesugebėjo veikti išvien; reikalauja, kad visi būsimi valstybių narių veiksmai būtų grindžiami pamatiniu Sąjungos solidarumo ir lojalios bendradarbiavimo principu; mano, kad COVID-19 krizė išryškino bendrą

Europos veiksmų svarbą; pabrėžia, kad Europos Sąjunga ir jos valstybės narės turi bendrus išteklius kovoti su pandemija ir jos padariniais, tačiau tik tada, kai jos veikia išvien; pripažįsta, kad valstybės narės, krizės pradžioje veikusios pavieniui, dabar supranta, kad krizę galima įveikti tik bendradarbiavimu, pasitikėjimu ir solidarumu;

- ragina Europos Komisiją ir valstybes nares veikti kartu siekiant užtikrinti, kad po šios krizės Sąjunga taptų stipresnė; pabrėžia, kad Parlamentas bendradarbiaus su kitomis ES institucijomis siekdamas gelbėti gyvybes, apsaugoti darbo vietas ir įmones bei skatinti ekonomikos atsigavimą ir kad Parlamentas yra pasirengęs užtikrinti jų atsakomybę už savo veiksmus;

Europos solidarumas ir veiksmai sveikatos sektoriuje

- palankiai vertina Europos solidarumą, kuri valstybės narės parodė gydydamos pacientus iš kitų valstybių narių, tiekdamas sveikatos priežiūros įrangą, be kita ko, vykdydamos bendras viešųjų pirkimų iniciatyvas bei kaupiant atsargas, ir repatrijuojant piliečius; pabrėžia, kad ES vidaus sienos turi išlikti atviros AAP, maisto, vaistų, medicinos prietaisų, iš kraujo pagamintų produktų ir organų judėjimui; pabrėžia, kad reikia sudaryti palankesnes sąlygas mobilizuoti sveikatos priežiūros specialistus, ir ragina dislokuoti Europos medicinos korpusą, kad jis teiktų medicininę pagalbą; dar kartą pabrėžia, kad reikia sudaryti palankesnes sąlygas pervežti pacientus iš perpildytų ligoninių vienoje valstybėje narėje į kitą valstybę narę, kurioje dar esama pajėgumų;
- ragina iš esmės padidinti Europos ligų prevencijos ir kontrolės centro (ECDC) biudžetą ir darbuotojų skaičių, taip pat Europos vaistų agentūros (EMA) kompetenciją, kad jie galėtų koordinuoti medicininį atsaką krizės metu;
- ragina sukurti Europos reagavimo į sveikatos krizes mechanizmą, kad būtų geriau bendrai ir koordinuotai pasirengta ir reaguojama į bet kokio pobūdžio sveikatos ar sanitarijos krizes, kylančias ES lygmeniu, siekiant apsaugoti mūsų piliečių sveikatą;
- ragina Komisiją stiprinti visus krizių valdymo ir reagavimo į nelaimės komponentus ir toliau stiprinti tokias priemones kaip „RescEU“, siekiant užtikrinti iš tiesų bendrą, koordinuotą ir veiksmingą atsaką ES lygmeniu; mano, kad, šalia bendros įrangos, medžiagų ir vaistų atsargų, turėtų būti stiprinamas Europos nelaimių rizikos valdymas, pasirengimas joms ir jų prevencija, kad juos būtų galima greitai mobilizuoti, siekiant apsaugoti ES piliečių gyvybes ir pragyvenimo šaltinius;
- ragina valstybes nares nukreipti visas turimas mokslinių tyrimų ir inovacijų lėšas į mokslinių tyrimų iniciatyvas, kuriomis siekiama suprasti ligą, paspartinti diagnostinius tyrimus ir vakcinos sukūrimą; mano, kad Europos mokslininkai, novatoriškos MVĮ ir pramonė turėtų gauti visą reikiamą paramą, kad surastų, kaip išgydyti šią ligą;
- pabrėžia, kad būtina nedelsiant daugiau paremti MVĮ, padėti joms išlaikyti darbo vietas ir valdyti savo likvidumą; primygtinai ragina Europos prudencinės priežiūros ir kontrolės institucijas bei valstybes nares išnagrinėti visas galimybes sumažinti MVĮ tenkančią našta; ragina parengti Europos horizontaliąją MVĮ atsigavimo strategiją, kurią įgyvendinant jos būtų remiamos mažinant biurokratiją bei išlaidas, susijusias su galimybėmis gauti finansavimą, ir skatinant investicijas į strategines vertės grandines, laikantis žaliojo kurso;

12. mano, kad ES turi pasinaudoti galimybe ir atgauti technologijų kontrolę tokiose strateginėse srityse, kaip vaistų gamybai būtinos veikliosios vaistinės medžiagos, ir taip sumažinti savo priklausomybę nuo trečiųjų šalių, nepakenkiant naudai, kurią atvira ekonomika gauna iš tarptautinės prekybos;
13. mano, kad Komisija turėtų išnagrinėti ir apsvarstyti galimybę pašalinti visas tarp ES ir trečiųjų šalių esančias kliūtis, susijusias su prekėmis, kurios būtinos šiai krizei įveikti, pvz., medicinos įranga, rankų dezinfekcijos priemonėmis, rankų muilu, kaukėmis ir vaistais, kad jos taptų geriau prieinamos visoje ES;
14. pabrėžia, kad pandemija nepaiso sienų ir ideologijų ir kad kovai su ja būtinas visos tarptautinės bendruomenės bendradarbiavimas ir solidarumas ir Pasaulio sveikatos organizacijos sustiprinimas; mano, jog labai svarbu, kad ES paprašytų Kinijos pateikti išsamią informaciją apie šią pandemiją, kada ji atsirado ir koks tikras jos aukų skaičius; pabrėžia bendradarbiavimo ir paramos svarbą Vakarų Balkanų šalims, mūsų artimiausioms kaimyninėms šalims ir partnerėms Rytų ir Pietų kaimynystėje, taip pat besivystančioms šalims, ypač Afrikoje, svarbą;

Europos sprendimai ekonominėms ir socialinėms pasekmėms įveikti

15. ragina Europos Komisiją, kaip naujos daugiametės finansinės programos (DFP) dalį, pasiūlyti plataus masto ekonomikos atkūrimo ir atstatymo priemonių rinkinį, skirtą investicijoms, kuriomis būtų remiama Europos ekonomika po krizės šalia to, ką jau daro Europos stabilumo mechanizmas (ESM), Europos investicijų bankas (EIB) ir Europos Centrinis Bankas (ECB); mano, kad toks rinkinys turėtų būti taikomas tol, kol nesibaigs krizės sukeltas ekonomikos sutrikimas; mano, kad būtinos investicijos būtų finansuojamos iš sustiprintos DFP, esamų ES fondų ir finansinių priemonių, taip pat iš ES biudžeto garantuotų ekonomikai atgaivinti skirtų obligacijų; mano, kad šis priemonių rinkinys neturėtų apimti esamų skolų pasidalijimo ir turėtų būti orientuotas į būsimas investicijas;
16. pabrėžia, kad šis ekonomikos atkūrimo ir atstatymo rinkinys turėtų suteikti postūmį ekonomikai, padidinti jos atsparumą bei kurti darbo vietas ir kartu padėti vykdant mūsų žemyno ekologinę pertvarką bei užtikrinant jo ekonominį vystymąsi, įskaitant strateginį savarankiškumą, ir padėti įgyvendinti mūsų pramonės strategiją ir skaitmeninę mūsų visuomenės transformaciją; primena, kad šiuo atžvilgiu itin svarbus žaliasis kursas ir kad mūsų atsaką reikia suderinti su poveikio klimatui neutralizavimo tikslu;
17. todėl primygtinai ragina priimti plataus užmojo DFP, kurioje, atsižvelgiant į Sąjungos tikslus, numatomą krizės poveikį ES ekonomikai ir piliečių lūkesčius dėl Europos pridėtinės vertės, būtų numatytas didesnis biudžetas, lankstesnė ir paprastesnė lėšų naudojimo reaguojant į krizes tvarka, taip pat anticiklinės priemonės; be to, ragina persvarstyti Komisijos pasiūlymą dėl nuosavų išteklių sistemos reformos, kad būtų suteikta pakankamai fiskalinio manevravimo galimybių ir užtikrintas didesnis nuspėjamumas, gebėjimas veikti ir mažesnis nacionalinių pavojų poveikis;
18. pabrėžia, kad reikia skubiai padėti valstybėms narėms, kurios patiria itin didelių papildomų išlaidų, kad būtų išvengta naujos valstybės skolos krizės; atkreipia dėmesį į vaidmenį, kurį EIB, ESM ir SESV 122 straipsniu grindžiama laikina priemonė, panaši į Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFSM), turėtų atlikti padedant

apsaugoti darbo vietas, verslo įmones ir sveikatos priežiūros sistemas ir atgaivinti Europos ekonomiką; vis dėlto pabrėžia, kad pajėgumai turėtų viršyti dabartinę ES DFP viršutinę ribą;

19. ragina euro zonos finansų ministrus panaudoti 410 mlrd. EUR pagal ESM; primena, kad už šią krizę nėra atsakinga nė viena konkreči valstybė narė ir kad pagrindinis tikslas turėtų būti įveikti protrūkio padarinius;
20. ragina Komisiją ir valstybes nares teikti pirmenybę pagalbos ir krizės švelninimo priemonėms, skirtoms pažeidžiamiausiems piliečiams, pagyvenusiems žmonėms, neįgaliesiems, etninėms mažumoms ir žmonėms iš atokių ir izoliuotų regionų, įskaitant užjūrio šalis ir teritorijas, pasitelkiant specialų išskirtinį paramos fondą, skirtą sveikatos priežiūros sistemai ir sektoriams, nukentėjusiems nuo COVID-19 protrūkio, taip pat socialinės atskirties ribos nesiekiantiems asmenims, kuriems visiems kyla didžiausia COVID-19 infekcijos rizika ir kurie taip pat labiausiai kenčia nuo jos ekonominio poveikio; primygtinai ragina ES ir valstybes nares, siekiant išvengti lyčių nelygybės didėjimo ir suteikti skubią paramą pavojuje esančioms moterims, į visus atsakomuosius veiksmus įtraukti lyčių aspekto analizę;
21. mano, kad valstybės narės turi imtis priemonių užtikrinti, kad Europos darbuotojai, įskaitant savarankiškai ir tarp kelių valstybių dirbančius asmenis, būtų apsaugoti nuo pajamų praradimo ir kad labiausiai nukentėję sektoriai ir bendrovės, visų pirma MVĮ, gautų reikiamą paramą ir užsitikrintų finansinį likvidumą; šiuo požiūriu palankiai vertina naują Komisijos pasiūlymą dėl paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (priemonė SURE);
22. mano, kad labai svarbu užtikrinti, kad ES vidaus sienos būtų atviros prekėms; primena, kad bendroji rinka yra mūsų kolektyvinio klestėjimo ir gerovės šaltinis ir kad ji yra esminis greito ir nenutrūkstamo atsako į COVID-19 protrūkį veiksnys; tvirtai remia Komisijos raginimą valstybėms narėms leisti pasienio darbuotojams toliau kirsti sienas, ypač tuose sektoriuose, kuriuose nenutrūkstamas laisvas judėjimas ES laikomas esminiu; atsižvelgdamas į tai, ragina sukurti sienos kirtimas žaliuoju koridoriumi punktus sausumos (kelių ir geležinkelių), jūrų, vidaus vandenų ir oro transportui;
23. pabrėžia, kad ši krizė parodė, jog žemės ūkio maisto produktų sektorius, įskaitant žuvininkystę ir akvakultūrą, yra labai svarbus ir strateginis, nes jis užtikrina, kad piliečiams būtų tiekiami saugūs ir įperkami maisto produktai vykdant stiprią ir pelningą gamybą visuose ES regionuose; todėl ragina Komisiją ir valstybes nares imtis visų būtinų priemonių siekiant užtikrinti tinkamą žemės ūkio maisto produktų tiekimo grandinės veikimą, ypač sudarant palankesnes sąlygas sezoniniam ir tarpvalstybiniam darbui ir prieigai prie pagrindinių gamybos išteklių; ragina Komisiją taip pat pradėti taikyti visas paramos ir išskirtines rinkos priemones, numatytas 2013 m. gruodžio 11 d. Reglamente (ES) Nr. 1379/2013 dėl bendro žvejybos ir akvakultūros produktų rinkų organizavimo (BRO)¹;

¹ OL L 354, 2013 12 28, p. 1.

Europos vertybės ir teisinės valstybės principai niekada nėra pasirenkami

24. pabrėžia, kad net esant nepaprastajai padėčiai, susidariusiai reaguojant į koronaviruso pandemiją, valstybės narės privalo gerbti ES vertybes ir Europos žmogaus teisių sistemą bei užtikrinti, kad piliečiai ir toliau galėtų naudotis tomis pačiomis teisėmis ir apsauga; reiškia ypatingą susirūpinimą dėl veiksmų, kurių šiuo klausimu ėmėsi Lenkijos vyriausybė; griežtai smerkia Vengrijos vyriausybės sprendimą neribotam laikui pratęsti nepaprastąją padėtį ir sustabdyti savo nacionalinio parlamento veiklą;
25. pabrėžia, kad išskirtinės priemonės turėtų būti proporcingos, jas turėtų reguliariai tikrinti nacionaliniai parlamentai ir jos turėtų būti taikomos ribotą laiką, ir kad tokiomis priemonėmis taip pat turėtų būti atsižvelgiama į stabdžių ir atsvarų sistemą demokratijoje, įskaitant teisingumo sistemų nepriklausomumą ir žiniasklaidos laisvę; pabrėžia, kad sienų kontrolė ir judėjimo apribojimai turi išlikti proporcingi ir vykdomi išimtinai ir kad bet kokia judėjimo laisvė Šengeno erdvėje turėtų būti atkurta, kai tik bus nuspręsta, kad tai įmanoma;
26. ragina visapusiškai laikytis Ženevos konvencijos ir Europos prieglobsčio teisės; pažymi, kad turi būti priimtos nuostatos dėl naujų prieglobsčio prašytojų priėmimo tinkamomis sanitarinėmis sąlygomis, ypatingą dėmesį skiriant į Graikijos salas atvykstantiems migrantams;
27. atkreipia dėmesį į Komisijos ketinimą paraginti telekomunikacijų paslaugų teikėjus, siekiant sustabdyti koronaviruso plitimą, perduoti anoniminius ir apibendrintus duomenis iš jau galiojančių nacionalinių sekimo programų ir įdiegti taikomąsias programas, leidžiančias valdžios institucijoms stebėti judėjimą, kontaktus ir sveikatos duomenis; ragina Komisiją ir valstybes nars paskelbti išsamią informaciją apie šias sistemas ir sudaryti sąlygas duomenų apsaugos institucijoms vykdyti viešą kontrolę ir visapusišką priežiūrą; pažymi, kad pagal piliečių mobiliuosius telefonus nustatytos jų buvimo vietos duomenys gali būti tvarkomi tik tada, kai jie yra visiškai ir negrįžtamai anonimiški arba kai asmuo laisva valia duoda sutikimą; tikisi, kad nacionalinės ir Europos valdžios institucijos visapusiškai laikysis duomenų apsaugos ir privatumo teisės aktų, o duomenų apsaugos institucijos užtikrins jų vykdymą;
28. pabrėžia, kad dezinformacija apie COVID-19 šiuo metu yra didelė visuomenės sveikatos problema; primygtinai ragina ES sukurti Europos informacijos kanalą visomis oficialiosiomis kalbomis, siekiant užtikrinti, kad visi piliečiai turėtų prieigą prie tikslios ir patikrintos informacijos; mano, kad ECDC turėtų būti atsakingas už valstybių narių duomenų koordinavimą ir derinimą siekiant pagerinti kokybę ir palyginamumą;
29. pabrėžia, kad ES turi tapti atsparesnė krizėms apskritai, kad galėtų atsilaikyti prieš netinkamą politinę ir ekonominę įtaką, daromą, pvz., Kinijos ir Rusijos, ir turi būti pasirengusi strategiškai bendrauti, kovoti su išorės dezinformacija, melagingomis naujienomis ir kibernetiniais išpuoliais ir nuolat prisitaikyti prie kintančios geopolitinės padėties;

Pokrizinė Europos Sąjunga, stipresnė ir efektyviau veikianti dėl savo piliečių

30. reiškia savo tvirtą pasiryžimą padaryti viską, ko reikia, kad Sąjunga ir jos piliečiai įveiktų krizę, ir ragina visas ES institucijas ir valstybes nars nedelsiant pasinaudoti

visomis atitinkamomis Sutarties nuostatomis ir atitinkamai veikti laikantis solidarumo principo; primena, kad ši krizė kilo dėl niekieno kaltės ir kad dėl jos niekas neturėtų žlugti;

31. mano, kad pandemija atskleidė ES gebėjimo veikti ryžtingai ribotumą, ir parodė, kad Komisijai trūksta vykdomųjų ir biudžetinių galių; mano, kad reaguojant į tai, Sąjunga turi būti iš esmės ir tinkamai reformuota; mano, kad būtina skubiai pradėti taikyti bendrąją nuostatą dėl pereigos, kad būtų palengvintas sprendimų priėmimo procesas visais klausimais, kas galėtų padėti įveikti dabartinės sveikatos krizės keliamus iššūkius;
32. ragina valstybes nares pamiršti savo skirtumus ir veikti vadovaujantis bendrais interesais ir solidarumo dvasia; ragina jas nedelsiant pasinaudoti specialiomis Sutarties nuostatomis, kad būtų galima imtis atitinkamų veiksmų;
33. pabrėžia, kad Sąjunga turi būti pasirengusi pradėti nuodugnius svarstymus, kaip tapti veiksmingesne ir demokratiškesne, ir kad dabartinė krizė tik sustiprina jų neatidėliotinumą; mano, kad planuojama Konferencija dėl Europos ateities yra tinkamas forumas šiems svarstymams; todėl mano, kad ši konferencija turi būti sušaukta kuo greičiau ir kad joje turi būti pateikta aiškių pasiūlymų, prie kurių turi būti prieita, be kita ko, tiesiogiai bendradarbiaujant su piliečiais, dėl giluminės Europos Sąjungos reformos, kad ji taptų veiksmingesnė, solidaresnė, demokratiškesnė, suverenesnė ir atsparesnė;
34. ragina Europos Komisiją rimtai prisiimti Sutartyje įtvirtintą atsakomybę ir imtis drąsių iniciatyvų;
35. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininkei, Europos Vadovų Tarybos pirmininkui ir Tarybai pirmininkaujant čiai valstybei.